

Jautājumi un atbildes apakšpasākumam „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” (atjaunots 23.05.2019.)

Nr.p.k.	Jautājumi	Atbildes
Atbalsta pretendenta atbilstība		
1.	Vai projekta ietvaros varēs dibināt ZS, SIA un arī IK?	Jā
2.	Vai var pretendēt pilnus 40 gadus vecs Atbalsta pretendents?	Jā
3.	Ja jaunais lauksaimnieks plāno pēc projekta apstiprināšanas pārņemt vecāku zemnieku saimniecību, kas ir atbalsta pretendents – jaunais lauksaimnieks vai zemnieku saimniecība?	Šajā gadījumā atbalsta pretendents ir jaunais lauksaimnieks (fiziska persona), kurai uz projekta iesniegšanas brīdi ir noslēgts ar zemnieku saimniecību visu resursu pārņemšanas līgums.
4.	Vai var pārņemt saimniecību sieva no vīra. Vīrs ir vecāks par 40 gadiem.	Saskaņā ar Noteikumu Nr.323 3.punktu pasākuma mērķis ir nodrošināt darbaspēka atjaunošanos un paaudžu nomaiņu lauksaimniecības sektorā. Vīram, atdodot saimniecību sievai, netiek nodrošināta paaudžu nomaiņu, līdz ar šāda saimniecības pārņemšana nav atbilstoša.
5.	Vai var startēt jaunā lauksaimnieka saimniecības, kas jau īstenojusi un saņēmusi atbalstu pasākumā “Ieguldījumi materiālos aktīvos” (4.1.apakšpasākums).	Nē, jo 6.1.apakšpasākuma mērķis ir sniegt atbalstu jaunā lauksaimnieka saimniecības izveidei, bet 4.1.apakšpasākuma mērķis – pabeidzot projektu, jābūt pilnībā izveidotai konkurētspējīgai saimniecībai. Līdz ar to pabeidzot projektu 4.1.apakšpasākumā, jaunais lauksaimnieks jau apliecinājis, ka izveidojis konkurētspējīgu lauku saimniecību.
6.	Kā tiek rēķināti 24 mēneši kopš saimniecība ir reģistrēta vai pārņemta projektos „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”? Vai 24 mēneši tiek skaitīti projekta iesniegšanas mēneša 1. datumā vai uz projekta iesniegšanas datumu? fiziska persona saimniecisko darbību reģistrēja 03.05.2017.SI atbilst jaunā lauksaimnieka kritērijiem (pārsniedz 15000).	Pilni 24 mēneši tiek rēķināti no projekta iesniegšanas dienas, kā tas noteikts Noteikumu Nr.323 7.1.3.apakšpunktā. Piem., projekts iesniegts 20.06.2019., tad uzņēmums nevar būt dibināts agrāk kā 20.06.2017.

Par ražošanas resursiem		
7.	Par kādiem resursiem aprēķina SI lielumu? Vai SI aprēķinā var iekļaut arī vistas un cūkas, ja to produkciju ražo pašpatēriņam?	Saimniecības ekonomiskā lieluma SI vērtības noteikšanai ņem vērā ražošanas resursus, ko izmanto nepārstrādātu lauksaimniecības produktu ražošanai un no kuru ražošanas tiek gūts ekonomiskais labums. (Noteikumu Nr.323 8.1. punkts) SI aprēķinā neiekļauj resursus, kurus izmanto pašpatēriņa produkcijas ražošanai.
8.	SI vienības uz projekta iesniegšanas brīdi kā skatīties – lopus uz to datumu, kad iesniedz projektu LAD vai tomēr uz 1.datumu tā mēneša, kad iesniedz. Augkopība – ņemt pēc VPM vai, ja viņš saka, ka ir neiesniegta zeme uz platībmaksājumiem, tad pēc tā? Pēc projekta īstenošanas SI vienību aprēķinam skatīties kādu datumu? Piemēram, ja plāns uz 2 gadi, tad 31.12.2017.?	Standartizlaides (SI) vienības skatās uz projekta iesniegšanas dienu . Pēc darījumdarbības plāna SI vienības skatīties uz gada beigām. Ja nebūs pieteiktas platības uz VPM, tiks veikta pārbaude uz vietas pie pretendenta. Plāna izpildi skatīties uz 31.decembrī
9.	Vai tiešām visai nomātajai zemei jābūt līgumam ar termiņu vismaz 5 gadi?	Jā, saskaņā ar Noteikumu Nr.323 18.3.apakšpunkts.
10.	Kā jaunais lauksaimnieks var izpildīt Standartizlaidi (SI), ja dibina no jauna un pirmo reizi (7.1.4. punkts)?	Ar fizisku personu īpašumā vai nomā uz esošiem resursiem – zemi, dzīvniekiem.
11.	Vai beztermiņa līgumus var pārņemt, pārmantot? Vai arī tie ir jāpārslēdz?	Nē, tie jāpārslēdz.
12.	Ja darījumdarbības plāns ir uz lopkopību, vai ieguldījumi var būt saistīti citas nozares attīstībai?	Nē, ieguldījumiem jābūt saistītiem ar attiecīgo lopkopības nozari.
Saimniecību pārņemšana		
13.	Daudziem ZS īpašniekiem zeme ir tagadējā saimnieka (fiziskas personas) īpašumā. Vai pārņemot ZS turpmāk zemi varēs nomāt no iepriekšējā īpašnieka, vai obligāti jāpārformē arī vecā īpašnieka zeme, ņemot vērā, ka tas ir samērā ilgstošs un dārgs process?	Atbalsta pretendents jāiegūst lietu tiesības par resursiem – īpašumā vai ar nomas līgumiem vismaz uz 5 gadiem (reģistrēti Zemesgrāmatā vai pašvaldību reģistrā)
14.	MK noteikumos Nr.323 7.1.4. punkts nosaka pirmo reizi dibina, pārņem vai manto lauksaimniecības produkcijas ražošanas uzņēmumu vai saimniecību kā īpašnieks. Vai šo punktu ir domāts attiecināt arī uz piemājas saimniecībām?	Piemājas saimniecība – ir fiziskā persona saimnieciskās darbības veicējs, līdz ar to tā nebūs saimniecības pārņemšana, bet gan tikai resursu pārņemšana, rezultātā Atbalsta pretendents dibinās jaunu uzņēmumu.

15.	Vai pārņemot saimniecību un rēķinot standarta izlaidi drīkst neņemt vērā nomātās zemes platības, kas tomēr arī ir pieteiktas uz platību maksājumiem?	Lai pārbaudītu saimniecības pašreizējo maksimālo sliekšni SI, tad tiks aprēķinā iekļautas arī šīs platības.
16.	Vai saimniecību drīkst pārņemt daļēji? Noteikumu 10. punkts to neizslēdz?	Jāpārņem visa saimniecība kopumā , ieskaitot ražošanas resursus (MK noteikumu Nr.323 10.p)
Attiecināmie ieguldījumi		
17.	Vai jaunais lauksaimnieks var projekta ietvaros iegādāties lietotu vieglo automašīnu un tās piekabi savas saražotās lauksaimniecības produkcijas vešanai uz tirgu vai piegādātājiem (IMA projektos tas nav atbalstāms)?	Piekabe atbalstāma produkcijas pārvadāšanai, bet nav atbalstāmi vispārējās nozīmes transportlīdzekļi.
18.	Vai jaunais lauksaimnieks var iegādāties arī jaunu tehniku vai tikai lietotu?	Var iegādāties gan jaunu, gan lietotu tehniku.
19.	Kāda cenu aptauja vai iepirkuma procedūra jāveic lietotas tehnikas, kā arī, lopu un zemes iegādei? Kādi parametri jāietver tehniskajā specifikācijā un vai lietotai teknikai vispār tehniskos parametrus var salīdzināt, jo vienādi veca tehnika var būt gan ļoti labi saglabājusies, gan arī kārtīgi nolietota, kaut arī vizuāli ir pievilcīga?	Atbalsta pretendents pašam jāveic cenu aptauja, lai veiktu pirkumu par izdevīgāko cenu. Dokumenti kā apliecinājums jāuzglabā saimniecībā. Zemei cenu aptauja nebūs, tā būs vidējā tirgus cena.
20.	Vai jaunais lauksaimnieks projekta ietvaros var veikt būves atjaunošanu, kas netiek atbalstīta IMA projektos?	Ja tas ir kā ilgtermiņa ieguldījums, tad jā. Nav atbalstāmi uzturēšanas, remonta izdevumi.
21.	Vai ir attiecināmo izmaksu ierobežojums jauno lauksaimnieku projektos?	Ieguldījumam jābūt vismaz 40 000 EUR.
22.	Ja pērk lietoto tehniku, cik ilgi tai teknikai jābūt saimniecībā? Jo ir liels risks ar lietoto tehniku. Ja salūzt un vairs nav lietojams, ko tad?	Tehnikai ir jābūt saimniecībā vismaz 4 gadus, atbilstoši MK Nr.323 11.punktam.
23.	Precīzāk, kādas investīcijas tiek uzskatītas par ilgtermiņa un kādas vispārējās izmaksas?	Ilgtermiņa – ēkas, zeme, lopu, ilggadīgie stādījumi, pamatlīdzekļi, vispārējās – apgrozāmie, degviela, izmaksas mācībām, konsultācijās u.c.
24.	Vai metāla angārs skaitās būve? Un ja vēlas angāru, tad tikai lietotu?	Jāsaskaņo būvvaldē, vai šim angāram nav nepieciešama pamatu izbūve. Angāra būvniecībai ir jābūt pamatotai projekta ietvaros ar dzīvnieku labturības vajadzībām.
25.	Vai drīkst lopu aplokus, ja tie ir pārvietojami? Tos arī var tikai lietotus?	Drīkst arī jaunus, ja iegādājas dzīvniekus.
26.	Vai drīkstēs iegādāties iekārtas, kas jau iepriekš ir iegādātas ES atbalstīto pasākumu ietvaros? (Projekta realizācijas termiņš jau beidzies)	Nē
27.	Kādu lauksaimniecības dzīvnieku iegāde ir atbalstāma?	Visi, kas Ciltsdarba likumā, izņemot kažokzvērus un savvaļas dzīvniekus

28.	Ja putnkopība tiek atbalstīta – vai tiek atbalstīta ligzdu, dzirdinātavu, barotavu u.c. nepieciešamā aprīkojuma iegāde?	Jā
29.	Vai pastāv ierobežojums lietotas tehnikas zirgaspēku daudzumam?	Nē, bet vērtēs samērojamību ar plānotajām darbībām un sasniedzamajiem rādītājiem.
Atbalsta saņemšana		
30.	Kā tiks veikta priekšapmaksas rēķinu apmaksā? No katra rēķina LAD atskaitīs 80% vai pirmos rēķinus apmaksās pilnībā, bet pēdējos nē?	Ilgtermiņu iegādes rēķini tiks apmaksāti 100%, kamēr sasniegs pieļaujamos 80% no atbalsta summas
31.	Vai programmā "Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai" minētais atbalsta apmērs 40000 Eur ir ar PVN vai bez. Ja saimniecība vēlēšies iegādāties ilgtermiņa pamatlīdzekli par 40000 Eur + PVN, vai PVN summa arī tiks atbalstīta? Šis pats jautājums man interesē attiecībā uz programmu „Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai attīstot mazās lauku saimniecības”. Ja nav PVN maksātājs, tad skaitās iekšā?	Ja atbalsta pretendents nav PVN maksātājs, tad var iekļaut PVN attiecināmajās izmaksās.
Sasniedzamie rādītāji darījumdarbības plāna ietvaros		
32.	Ja pieaugumu un citus paredzētos mērķus sasniedz 2.gadā, kad tiks atmaksāti atlikušie 20% finansējuma?	Atlikušos 20% apmaksā, kad tiks sasniegti darījumdarbības plāna mērķi un rādītāji, bet ne ātrāk kā 2 gadus pēc projekta apstiprināšanas.
33.	Ja pretendents uz Projekta iesniegšanas dienu būs gan cūkas, gan piena lopu. Darījumdarbības plāna laikā būs jāattīsta tikai viena nozare vai abas kopā?	Abas kopā var attīstīt, lai sasniegtu minimālo apgrozījuma un SI sliekšni un iegūtu pieaugumu +20%
34.	Kā tiek vērtētas saimniecības, kuras darbojās divās nozarēs, piem., vai standartizlaidi un apgrozījumu vērtē tikai no lopkopības vai arī no abām nozarēm, ja, jā, vai var startēt saimniecība, ja, piem., standartizlaide ir lielāka no lopkopības, bet apgrozījums lielāks no graudkopības. Kā ir ar Projektā norādīto mērķi, vai tajā var tikt iekļauti, piem., ieņēmumi arī no graudkopības?	SI un neto apgrozījumu uz projekta iesniegšanu skatās uz visu saimniecību, nedalot pa nozarēm. Palielinājumam jābūt no lopkopības nozares, ja tā plānota kā pamatdarbības nozare (21.3.apakšpunkts).
35.	Vai saimniecība, kas specializējas graudkopībā, var, saimniecības darbības diversifikācijas un riska sadales nolūkos, piedalīties projektā, lopkopību ieviešot kā papildnozari? Lūgums norādīt konkrētus MK noteikumus un to skaidrojumu!	Jā, var, bet pēc projekta īstenošanas lopkopībai jākļūst par pamatdarbības nozari. (21.3.)

36.	Ja 4 gadu laikā ir sasniegti darījumdarbības plānā noteiktie mērķi, cik ilgi šie rezultāti ir jāsaglabā norādītā līmenī (MK noteiktumu 11. punkts).	Darījumdarbības plāns ir vismaz 2, bet ne vairāk kā 4 gadi. LAD uzraudzīs 4 kalendāros gadus no projekta apstiprināšanas.
Izglītība		
37.	Vai Jaunajam zemniekam nepieciešamās 320 stundas tiek skaitītas tikai teorētiskās nodarbības – stundas, vai arī praktiskās nodarbības stundas, kuras ir diplomā izdalītas atsevišķi?	Atbilstoši MK noteikumu Nr.598 7.pielikumam tiek skaitīti priekšmeti un prakse (līdz 100 st., ierobežojums nav uz inženierdienesta praksi)
38.	Ar kādas izglītības programmas atestātu ir iespējams pretendēt jaunajos lauksaimniekos. Piem. soc. bakalaura grāds „Ekonomikā”, bet studiju laikā ir apgūti lauksaimniecības priekšmeti 320 stundu apjomā?	Noteikumu Nr.323 7.1.2. apakšpunktā ir noteikts, ka atbalsta pretendents ir ieguvis augstāko vai vidējo profesionālo lauksaimniecības izglītību, apgūstot lauksaimniecības priekšmetus vismaz 320 stundu apjomā (vai uzsācis mācības un apgūs 36 mēnešu laikā). Izvērtējot iegūto izglītību, tiek ņemts vērā Noteikumu Nr.598 7.pielikumā noteikti lauksaimniecības mācību priekšmeti, kā arī to, vai kopumā iegūto izglītību var klasificēt kā lauksaimniecisko izglītību, kas nepieciešama, lai sekmīgi nodarbotos ar lauksaimniecisko ražošanu un vadītu lauksaimniecības uzņēmumu.
39.	Ja iepriekš iegūta lauksaimnieciskā izglītība mācību iestādē, kas ir reorganizēta – kā pielīdzināt mācību priekšmetus, ja tiem nav nodarbību skaita atšifrējums? Vai iegūtai izglītībai ir noilgums – piem. 1996. gadā iegūta zemkopja kvalifikācija.	Jānoskaidro arhīvā, vai šai skolai nav saglabājusies mācību programmas informācija. Būtu nepieciešama informācija no arhīva, kas apliecina apgūtos lauksaimniecības priekšmetus 320 stundu apmērā. Nav ierobežojumi uz izglītības apguves laika posmu līdz projekta iesniegšanai.
Projektu atlases kritēriji		
40.	Kā tiks noteikts zemes novērtējums ballēs, ja saimniecības īpašumā esošiem vairākiem zemes gabaliem tas ir atšķirīgs? Vai novērtējums tiks veikts katrai saimniecībai individuāli? Vai arī tas tiks skatīts novadu/pagastu griezumā?	Tiek ņemts vērā lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitatīvais novērtējums pagastos. Ja LIZ platības atrodas dažādos pagastos, tad zemes novērtējuma balles nosaka pēc tā pagasta, kurā atrodas visvairāk saimniecības LIZ platības. Attiecīgi tiks piešķirts punktu skaits.